

Sygnatura akt I ACa 357/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2021 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Sędzia Leon Miroszewski

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2021 w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa D. D.

przeciwko: 1) (...) z siedzibą w R. (Niemcy)

2) (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółce jawnej (poprzednio: (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa) z siedzibą w L.

o nakazanie i zapłatę

na skutek apelacji powoda oraz pozwanego ad. 2) od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 12 kwietnia 2021 roku, sygnatura akt I C 402/20

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I. i IV. w ten sposób, że oddala powództwo oraz zasądza od powoda na rzecz pozwanej (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki jawnej z siedzibą w L. kwotę 3.617,00 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem kosztów procesu, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia pełnomocnikowi powoda do dnia zapłaty;

II. oddala apelację powoda;

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanej (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki jawnej z siedzibą w L. kwotę 2.000,00 (dwa tysiące) złotych tytułem kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się tego orzeczenia do dnia zapłaty.

Leon Miroszewski

Sygnatura akt I ACa 357/21

UZASADNIENIE

Powód D. D. pozwem z dnia 25 marca 2020 r. wniósł o: nakazanie pozwanemu (...) z siedzibą w R. [(RFN), dalej także jako: pozwany ad 1)], żeby w terminie 7 dni od uprawomocnienia się wyroku usunął ze strony (...) wszystkie materiały, tj. zdjęcia oraz filmy reklamowe, na których znajduje się wizerunek powoda obejmujący całość, a także choćby część sylwetki powoda; zasądzenie

od pozwanego (...) Sp. z o.o. Spółka komandytowa (dalej także jako: pozwany ad 2) kwoty 13 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi

od wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem wynagrodzenia za pracę w charakterze fotomodela oraz o zasądzenie od pozwanych ad 1) i ad 2) solidarnie na jego rzecz kwoty 59 500 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania za naruszenie dóbr osobistych powoda.

Pozwani złożyli (każdy z osobna) odpowiedzi na pozew, w których wniosli o oddalenie powództwa w całości, natomiast pozwany ad 1) wniósł w pierwszym rzędzie o odrzuceniu pozwu wobec niego z uwagi na brak jurysdykcji krajowej. Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 19 września 2020 r. oddalił ten ostatni zarzut.

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2021 r., sygn. akt I C 402/20, w punkcie I zasądził od pozwanego (...) Sp. z o.o. Spółki komandytowej w L. na rzecz powoda D. D. 3 640 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 21 marca 2020 r., w punkcie II oddalił powództwo w pozostałym zakresie, w punkcie III zasądził od powoda na rzecz pozwanych (...) w R. i (...) Sp. z o.o. Spółka komandytowa w L. 5 434 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego i opłat skarbowych od pełnomocnictw, w punkcie IV zasądził od powoda na rzecz pozwanego (...) Sp. z o.o. Spółka komandytowa w L. 1 596,24 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, zaś w punkcie V zasądził od pozwanego (...) w R. na rzecz powoda D. D. 720,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ten ustalił, że pozwany ad 2) prowadzi działalność magazynową w kooperacji z pozwanym ad 1), zajmującym się produkcją oraz sprzedażą wyrobów skórzanych i galanteryjnych. Wytwarzane produkty pozwany ad 1) prezentuje na stronie internetowej (...) Strona ta należy do obu pozwanych. Prezesem zarządów obu spółek jest C. P..

Powód współpracował z pozwanym ad 2) od 12 listopada 2018 r, gdy został zatrudniony na podstawie umowy zlecenia do wykonywania pracy polegającej na zbieraniu (pakowaniu) zamówień na magazynie. Za świadczoną usługę powód otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 30 zł za godzinę. Umowa w tym kształcie obowiązywała do dnia 31 grudnia 2018 r. Następnie, od 1 kwietnia 2019 r. powód zawarł z pozwanym ad 2) drugą umowę zlecenia, dotyczącą, podobnie jak pierwsza, wykonywania prac magazynowych. Druga umowa została zawarta na czas określony do dnia 31 grudnia 2019 r. Wynagrodzenie ustalono na poziomie 25 zł za godzinę. W przedsiębiorstwie pozwanego ad 2) obowiązywały różne stawki dla pracowników zatrudnionych na tym samym stanowisku. Wysokość wynagrodzenia zależała m.in. od sytuacji na rynku pracy w momencie zatrudnienia, zakresu umiejętności pracownika, doświadczenia. W okresie zatrudnienia powoda dla pracowników magazynu obowiązywały stawki 20 zł/h, 24 zł/h i 25 zł/h.

U pozwanego ad 2) stałą i znaną pracownikom praktyką było zatrudnianie wybranych pracowników zatrudnionych na innych stanowiskach do produkcji materiałów reklamowych – zdjęć i filmów prezentujących produkty firmy na modelach. Firma nie miała rygorystycznych wymagań co do wyglądu fotomodeli. Głównym celem wykonywania zdjęć produktów

z modelami było ukazanie wielkości danych produktów (toreb, klamry od pasków) w stosunku do proporcji ciała człowieka. W siedzibie firmy w L. zaadaptowane były dwa pomieszczenia, które pełniły rolę planów zdjęciowych. Świadek M. S. zajmował się wykonywaniem filmów, zaś świadek A. C. wykonywaniem zdjęć. Modele byli instruowani w jaki sposób mają prezentować produkty. Wyposażani byli przez zleceniodawcę w niezbędną dla zdjęć odzież. Makijaż nie był do sesji wykonywany.

Powód był jedną z osób wytypowanych przez fotografów do bycia fotomodelem. C. P. zaakceptował estetykę zdjęć wykonanych próbnie powodowi. A. C. zapytała powoda czy chciałby zostać modelem pozwanego ad 2), na co powód przystał. W momencie wyrażania zgody na współpracę przy sesjach zdjęciowych między stronami nie został ustalony sposób wynagrodzenia za te czynności.

Współpraca w zakresie produkcji materiałów reklamowych w praktyce przebiegała tak, że sesje fotograficzne odbywały się średnio dwa razy w tygodniu (zazwyczaj w czwartek i piątek), ale nie było to zasadą. Ich czas trwania również był nieregularny, od 2 h do 8 h. Wszystko zależało od ilości nowego towaru, który przybył na magazyn. Udział powoda

w sesjach odbywał się w godzinach planowanej pracy magazyniera. W studio powód przebierał się w ubrania przygotowane przez fotografów oraz poprawiał fryzurę. Następnie przystępował do prezentacji produktów. Po zakończeniu sesji powód wracał do pracy albo udawał się do domu. Zdjęcia powoda były publikowane w Internecie, o czym powód wiedział. W okresie od maja 2019 r. do maja 2020 r. na stronie internetowej (...) publikowane były zdjęcia z wizerunkiem powoda. Na większości zdjęć jego wizerunek był ukazany jedynie w części (przedramiona, tors, pas), jego pełna sylwetka była widoczna na 5 zdjęciach.

W dniu 9 sierpnia 2019 r. powodowi zostało doręczone wypowiedzenie umowy zlecenia zawartej 1 kwietnia 2019 r. W wypowiedzeniu wskazano, iż następuje ono za porozumieniem stron. Rozwiązanie umowy dotyczącej wykonywania prac magazyniera w praktyce oznaczało również zakończenie współpracy z powodem, jako modelem.

Mając na uwadze dokonane ustalenia Sąd Okręgowy uznał za niezasadne roszczenie powoda o zasądzenie zadośćuczynienia za naruszenie jego dobra osobistego w postaci wizerunku przyjmując, że publikacja jego zdjęć nie wypełnia cechy bezprawności. Sąd ten uznał natomiast, że za wykorzystanie jego wizerunku powodowi należy się stosowne wynagrodzenie, mając na względzie art. 78 oraz art. 83 Prawa autorskiego, a także generalną zasadę odpłatności umowy zlecenia.

Odrzucona została przez Sąd I instancji argumentacja strony pozwanej, że stawka godzinowa wskazana w umowie zlecenia zawartej dnia 1 kwietnia 2019 r. w wysokości 25 zł zawierała opłatę za usługi modelingowe, tj. 20 zł stanowił ekwiwalent pracy magazyniera, zaś 5 zł to dodatek za udział w sesjach zdjęciowych. Sąd uznał, że nie mógł uwzględnić tego argumentu, albowiem przeczyła mu sama treść umowy, skoro w punkcie pierwszym umowy zlecenia wskazano, że dotyczy ona wykonywania pracy polegającej na czynnościach magazynowych, tj. przygotowania i kompletacji zleceń, załadunku i rozładunku towarów, a w dalszych punktach nie ma odwołania do tego, że zakres prac obejmuje również udział w zdjęciach.

Sąd Okręgowy dał natomiast wiarę C. P., że brak wynagrodzenia za pozowanie do zdjęć w umowie z 1 kwietnia 2019 r. wynikał z błędu popełnionego przez pracownika, który przygotował projekt umowy. W ocenie tego Sądu w sytuacji, gdy powód wyraził zgodę na pozowanie do zdjęć naturalnym dopełnieniem uzgodnień w tym zakresie powinno być ustalenie wynagrodzenia, zgodnie z intencją pozwanego ad 2).

Ustalając wysokość należnego powodowi wynagrodzenia Sąd Okręgowy miał na uwadze, że praktyka w pozwanym przedsiębiorstwie polegała na tym, że osobom, które pozowały do materiałów promocyjnych podwyższano wynagrodzenie zawarte w umowie zlecenia. Sąd ten przyjął, na podstawie zeznania przedstawiciela pozwanych, że za świadczenie usług pozowania do zdjęć i wykorzystania wizerunku powodowi miało zostać przyznane w umowie z 1 kwietnia 2019 r. dodatkowo 5 zł za godzinę pracy. W takiej sytuacji, ponieważ ten sposób ustalania wynagrodzenia był stosowany w pozwanym przedsiębiorstwie, takie wynagrodzenie odpowiadało wykonywanej pracy, polegającej jednocześnie na pracy magazyniera i tylko czasami pozowaniu do zdjęć. Sąd Okręgowy miał na względzie, że powód świadczył pracę fotomodela w miejscu pracy magazyniera, nie było to natomiast jego dodatkowe zatrudnienie, wykonywane po godzinach zlecenia. Jak stwierdził ten Sąd, wynagrodzenie za te czynności musi być skorelowane z wynagrodzeniem za pracę magazyniera, nie zaś rozstrzygane odrębnie.

Sąd Okręgowy nie znalazł uzasadnienia dla proponowanej przez powoda stawki 500 zł na dzień, ponieważ nie można stosować do jego pracy stawki stosowanej do zawodowych modeli. Sesje odbywały się w miejscu wykonywania przez powoda pracy magazyniera, w warunkach komfortowych, w odróżnieniu od sesji plenerowych, a od powoda nie wymagano specjalnych umiejętności, które są wymagana od zawodowych modeli, na przykład właściwego ustawiania się do zdjęć, aby sylwetka prezentowała się najkorzystniej, współgrania ze światłem studyjnym, wyrażania emocji ciałem i mimiką twarzy.

Sąd I instancji uznał, że powodowi należało przyznać wynagrodzenie odpowiadające podwyższeniu stawki godzinowej o 5 zł, przy przyjęciu ośmiogodzinnego dnia pracy 5 dni w tygodniu, co odpowiadało praktyce u pozwanego ad 2). Przy

tym założeniu należało, zdaniem Sądu Okręgowego, przyjąć, że powód w okresie obowiązywania umowy zlecenia z dnia 1 kwietnia 2019 r. przepracował łącznie 91 dni, co odpowiada ilości dni roboczych w okresie od 1 kwietnia do 9 sierpnia 2019 r., z pominięciem także dni ustawowo wolnych od pracy, czyli 728 godzin (91 dni x 8 h), co przy stawce 5 zł za godzinę daje wynagrodzenie w wysokości 3 640 zł. Za termin początkowy naliczania odsetek Sąd przyjął dzień 21 marca 2020 r., czyli dzień wniesienia pozwu w niniejszej sprawie.

Żądanie usunięcia przez pozwanego ad 1) wskazanych materiałów zostało oddalone, ponieważ zostało spełnione przez pozwanego jeszcze przed wdaniem się w spór sądowy.

Sąd Okręgowy wskazał, że stan faktyczny w rozpoznawanej sprawie oparł na dowodach z dokumentów i zeznaniach świadków. W kwestii wynagrodzenia za pracę powoda w charakterze modela Sąd wskazał, że podstawą ustaleń była łącząca strony umowa zlecenia. Sąd wskazał, że posiłkowo skorzystał z dokumentów w postaci zrzutów ekranu przedstawiających treść strony internetowej (...) treści oświadczenia o wypowiedzeniu umowy oraz rejestrów czasu pracy. Jeżeli chodzi o osobowe źródła dowodowe, Sąd ten dał wiarę zeznaniom wszystkich osób przesłuchanych w toku postępowania dowodowego, z tym zastrzeżeniem, że powodowi tylko w zakresie okoliczności bezspornych.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w pkt III – VI wyroku zostało wydane przez Sąd Okręgowy na podstawie art. 98 k.p.c., przy uwzględnieniu, że stanowiska stron powodowej oraz pozwanej zostały uwzględnione w odpowiednio 28% i 72%.

Wyrok Sądu Okręgowego został zaskarżony apelacjami przez powoda oraz przez pozwanego ad. 2).

Powód zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w części co do punktu II oddalającego powództwo o zapłatę przeciwko pozwanemu ad 2) ponad kwotę 3 640 zł oraz co do punktu IV odnośnie zwrotu kosztów postępowania. Wyrokowi zarzucił:

I. Naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, tj.:

1. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej, a nadto niezgodnej z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego oceny materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy poprzez”

- wadliwą ocenę i odczytanie treści umowy zlecenia powoda i pozwanej z dnia 12 listopada 2018 r. w zestawieniu z treścią umowy zlecenia powoda i pozwanej z dnia 1 kwietnia 2019 r., co skutkowało przyjęciem błędnego uzasadnienia faktycznego będącego podstawą rozstrzygnięcia: przyjęcia, że stawka godzinowa powoda z pierwszej umowy w wysokości 30,00 zł brutto za godzinę obowiązywała do dnia 31 grudnia 2018 r., podczas gdy kolejną umowę powód zawarł w dniu 1 kwietnia 2019 r. i dopiero wtedy doszło do zmiany warunków wynagrodzenia;

- błędne odmówienie dania wiary zeznaniom powoda poza okolicznościami bezspornymi w sprawie, w sytuacji, gdy zeznania powoda co do tego, że firmie zależało na pozyskaniu modeli posiadających tatuaże korespondują z zeznaniami świadka M. S. oraz ze screenami ze strony www pozwanego na których widoczne są zdjęcia powoda na których widać za każdym razem przynajmniej fragment jego tatuaży na rękach, co skutkowało przyjęciem błędnego ustalenia faktycznego będącego podstawą rozstrzygnięcia: przyjęcia przez Sąd, że „firma nie miała rygorystycznych wymagań co do wyglądu fotomodeli”, podczas gdy powód i M. S. zgodnie zeznali, że pożądane były u fotomodeli tatuaże;

- wadliwą ocenę wiarygodności zeznań C. P., w oderwaniu od zeznań innych świadków, w tym A. C., co prowadziło do błędnego ustalenia, że „za świadczenie usług pozowania do zdjęć i wykorzystania wizerunku powodowi miało być przyznane w umowie

z 1 kwietnia 2019 r. dodatkowe wynagrodzenie 5 złotych za godzinę pracy”, podczas gdy z materiału dowodowego przedstawionego przez pozwanego ad 2) wynika, że ten pozwany oferował również inne stawki innym modelom za udział w sesjach zdjęciowych;

II. Obrazę prawa materialnego:

- art. 735 § 2 k.c. poprzez niezasadne oddalenie powództwa ponad kwotę 3 640 zł w wyniku błędnego przyjęcia przez Sąd, że w pozwanym przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. Sp. k. przyjmowano dodatkową stawkę 5 zł za godzinę pracy w charakterze modelu i takie wynagrodzenie w ocenie Sądu odpowiadało wykonywanej pracy polegającej jednocześnie na pracy magazyniera i tylko czasami pozowaniu do zdjęć, podczas gdy Sąd w swoich rozważaniach zupełnie pominął dowód z dokumentu w postaci wiadomości e-mail z dnia

4 kwietnia 2019 r. wysłanej przez C. P. do A. C.

(k. 110) oraz zeznań świadka A. C. dotyczące tej wiadomości, które wskazują, że innemu modelowi, który miał działać w tym samym czasie, co powód przedstawił pozwanej C. P. oferował stawkę godzinową dużo wyższą.

Powód wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez:

- zasądzenie od pozwanego ad 2) na rzecz powoda ponad dotychczas orzeczonej kwoty 3 640,00 zł dodatkowo kwoty 9 360,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 21 marca 2020 r.,

- zasądzenie od pozwanego ad 2) na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania za I instancję co do zgłoszonego roszczenia o zapłatę wynagrodzenia za udział w sesjach zdjęciowych,

- zasądzenie od pozwanego ad 2) na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Ponadto powód wniósł o dopuszczenie dowodu z dokumentu – kursu średniego euro ogłoszonego przez NBP na dzień 4 kwietnia 2019 r., gdzie faktem, jaki miał być wykazany była wysokość roszczenia powoda. Na podstawie art. 368 § 1² k.p.c. powód wskazał,

że potrzeba powołania się na ten dowód wynikła dopiero na etapie postępowania odwoławczego, wobec przyjęcia przez Sąd Okręgowy za właściwą stawkę 5,00 zł za jedną godzinę pracy powoda.

Pozwany ad 2) zaskarżył wyrok w części co do punktu I i IV wyroku, któremu zarzucił:

I. Naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, mianowicie:

1. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 245 k.c. poprzez przyjęcie na podstawie materiału dowodowego, że:

a) powód nie otrzymał wynagrodzenia od pozwanego ad 2) za udział w sesjach zdjęciowych, pomimo, że z materiału dowodowego, w szczególności z list obecności, list płac i zeznań świadków wynika, iż otrzymał on wynagrodzenie,

b) ew. wynagrodzenie powoda za udział w sesjach zdjęciowych powinno zostać obliczone przyjmując, iż przepracował on w okresie obowiązywania umowy zlecenia łącznie 728 h (iloczyn wszystkich dni roboczych w okresie obowiązywania umowy i 8 h pracy w każdym dniu), pomimo, że z list obecności, list płac, potwierdzeń przelewów i zeznań świadków oraz przedstawiciela pozwanych wynika, że w okresie tym powód przepracował 436,5 h

Pozwany ad 2) wniósł o zmianę punktu I wyroku poprzez oddalenie powództwa

o zapłatę wobec niego lub ograniczenie wysokości wynagrodzenia na rzecz powoda uwzględniając ilość godzin rzeczywiście przez niego przepracowanych, ewentualnie

o uchylene wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Ponadto pozwany ad 2) wniósł o zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych, o ile nie zostanie złożony spis kosztów.

W uzasadnieniu apelacji pozwany ad 2) wskazał dodatkowo, że z dniem 24 maja 2021 r., na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie doszło do jego przekształcenia ze spółki komandytowej ((...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w L.) w spółkę jawną ((...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka jawna z siedzibą w L.).

Powód nie odpowiedział na apelację pozwanego ad. 2, natomiast pozwany ad. 2 w odpowiedzi na apelację powoda wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje.

Tytułem niezbędnych uwag wstępnych należy zwrócić uwagę na następujące kwestie o charakterze formalnym.

Zgodnie z art. 15zszs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz związanych z nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1842 ze zm.), w jego aktualnym brzmieniu, niniejsza sprawa została rozpoznana w składzie jednego sędziego. Biorąc z kolei pod uwagę art. 374 k.p.c. rozpoznano ją na posiedzeniu niejawnym. Żadna ze stron nie złożyła wiążącego wniosku o przeprowadzenie rozprawy, potrzeby jej przeprowadzenia nie dostrzeżono także z urzędu, jako że do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy wystarczającym było sięgnięcie do zgromadzonego w dotychczasowym toku postępowania materiału procesowego.

W pierwszej kolejności, jako dalej idąca, została rozpoznana apelacja pozwanego ad 2). Siłą rzeczy uwzględnienie apelacji strony pozwanej w sprawie o zapłatę powoduje bezprzedmiotowość apelacji strony powodowej, szczególnie w sytuacji, w której kwestionowana jest nie tylko wysokość orzeczonego świadczenia, lecz pozwany zmierza do zniweczenia powództwa w całości.

Skuteczny okazał się zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z przywołanym przepisem sąd obowiązany jest ocenić wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Wbrew wskazanej dyrektywie wszechstronności, Sąd Okręgowy pominął część zebranego przez siebie materiału dowodowego sprawy. Zgodnie z art. 243² k.p.c. dowód stanowiły w niej między innymi załączone do odpowiedzi na pozew pozwanego ad 2) rejestry godzin realizacji zlecenia za okres od kwietnia 2019 r. do sierpnia 2019 r. (k. 114 – 118) wraz z towarzyszącymi tym rejestrom listami wypłat za wskazane miesiące (k. 119 – 123). Dokumenty te złożono do akt sprawy, zaś Sąd Okręgowy nie wydał postanowienia o ich pominięciu, co już implikowało wymaganie odniesienia się do tego materiału w przedstawionych w uzasadnieniu ustaleniach faktycznych i ocenie dowodów. O ich pominięciu świadczy nie tylko niewymienienie wzmiankowanych dowodów przy relacjonowaniu stanu faktycznego sprawy, ale też tok rozważań Sądu Okręgowego. Co prawda w tej części uzasadnienia Sąd ten wskazał, że „pomocniczo” przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy miały znaczenie rejestry czasu pracy, jednak nie wyjaśnił na czym owa „pomocnicza” rola tych dowodów miałaby polegać i jakie konkretnie ustalenia zostały na ich podstawie poczynione.

W tym stanie rzeczy, korzystając z art. 382 k.p.c., zgodnie z którym sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym (a zatem posiada pełne prawo do sięgnięcia do materiału dowodowego zgromadzonego przed sądem pierwszej instancji), na podstawie wymienionych dokumentów należało ustalić, że powód przepracował w poszczególnych miesiącach za odnośnym wynagrodzeniem:

- w kwietniu 2019 r. – 93,5 godziny, za które otrzymał wynagrodzenie brutto w wysokości 2 337,50 zł, tj. 2 000,50 zł netto,
- w maju 2019 r. – 80 godzin, za które otrzymał wynagrodzenie brutto w wysokości 2 000,00 zł, tj. 1 712,00 zł netto,

- w czerwcu 2019 r. – 143 godziny, za które otrzymał wynagrodzenie brutto w wysokości 3 575,00 zł, tj. 3 060,00 zł netto,
- w lipcu 2019 r. – 92,5 godziny, za które otrzymał wynagrodzenie brutto w wysokości 2 312,50 zł, tj. 2 312,50 zł netto,
- w sierpniu 2019 r. – 27,5 godziny, za które otrzymał wynagrodzenie brutto w wysokości 687,50 zł, tj. 687,50 zł netto.

Łącznie w okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 31 sierpnia 2019 r. powód rzeczywiście przepracował w ramach umowy zlecenia u pozwanego ad 2) 436,5 godziny.

Dowody:

- rejestry godziny realizacji zlecenia za kwiecień 2019 r., maj 2019 r., czerwiec 2019 r., lipiec 2019 r. oraz sierpień 2019 r. (k. 114 – 118);
- listy wypłat z umów cywilnoprawnych za kwiecień 2019 r., maj 2019 r., czerwiec 2019 r., lipiec 2019 r. oraz sierpień 2019 r. (k. 119 – 123)

Dowolnym było przyjęcie, że w okresie realizacji umowy zlecenia powód pracował po 8 godzin dziennie, a więc łącznie przez 728 godzin. Jak się wydaje Sąd Okręgowy kierował się tu domniemaniem obowiązywania dziennego 8 godzinnego dnia pracy. O ile jednak można byłoby ewentualnie poszukiwać uzasadnienia dla przyjęcia takiego domniemania w przypadku zatrudnienia na podstawie umowy o pracę (wobec normy czasu pracy wynikającej z art. 129 § 1 Kodeksu pracy), o tyle nie było podstaw do transponowania tej zasady do zatrudnienia na podstawie konkretnej, dołączonej do pozwu, umowy cywilnoprawnej, która określa wynagrodzenie w stawce godzinowej, nie formułując ustaleń co do dziennego czasu pracy. Tym samym zakłada wykonywanie pracy w zróżnicowanym w dłuższym okresie czasu wymiarze godzinowym. Właśnie z tego powodu w myśl art. 8b ust. 1 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2207) w przypadku umów, o których mowa w art. 734 k.c. oraz w art. 750 k.c. strony określają w umowie sposób potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług. Właśnie wyrazem powyższego są złożone przez pozwanego ad. 2) zestawienia godzin pracy powoda.

Nie sposób też podzielić uznania, że powód nie otrzymał wynagrodzenia za pracę obejmującą udział w sesjach zdjęciowych i w związku z tym należy zasądzić na jego rzecz od powódki dodatkowe wynagrodzenie. Sąd Okręgowy słusznie ustalił, że udział w sesjach odbywał się w godzinach planowanej pracy magazyniera. Dalej, strony nie objęły umową zlecenia wykonania jakichkolwiek innych prac aniżeli prace magazynowe (§ 1). Oczywistym jest także, że prace magazyniera oraz pracy fotomodela nie sposób ze sobą połączyć, a niesporne jest to, że nie prowadzono odrębnego obrachunku godzin przepracowanych przez powoda jako magazyniera i godzin przepracowanych jako fotomodela. Jak wynika wreszcie z przedstawionych przez pozwanego ad 2) zestawień, za wszystkie te godziny powód otrzymał wynagrodzenie w umówionej stawce 25 zł brutto za godzinę.

Konkludując, wskazane okoliczności oznaczają, że w istocie powodowi osobno (choć w tej samej wysokości) płacono za osobne świadczenie pracy magazyniera i fotomodela. Przyjęcie, że powodowi do wynagrodzenia ustalonego w umowie zlecenia prac magazynowych należy się dodatkowo kwota 5 zł brutto za każdą przepracowaną u pozwanego godzinę z tytułu wykonywania pracy fotomodela, nie odpowiadało realiom współpracy stron. Została ona ukształtowana nie tylko przez umowę zlecenia wykonywania prac magazynowych, lecz także przez niewyrażone pisemnie zlecenie powodowi pozwania do zdjęć z produktami galanteryjnymi. Choć czynności te pozostawały ze sobą w funkcjonalnym związku (powód zasadniczo przychodził do pracy magazynowej, skąd wrywkowo zabierano go na zdjęcia), wciąż chodziło o dwie odrębne usługi. Nie ma stąd podstaw do podwyższania wynagrodzenia powoda za świadczenie usług magazynowych poprzez doliczenie osobnego wynagrodzenia za pozowanie, tudzież konstruowanie wynagrodzenia za pozowanie w odniesieniu do godzin przepracowanych jako magazynier. Brak jest podstaw do

przyjęcia takiego powiązania obu tych zleceń w taki sposób, że im więcej powód pracował w magazynie, tym więcej pozował.

Za powyższym przemawia także, że jakkolwiek nie liczyć godzin przepracowanych przez powoda jako fotomodela, niewątpliwie były one ewidencjonowane zbiorczo z godzinami czynności jako magazyniera, a więc wynagrodzenie wypłacone powodowi obejmowało wszystkie te godziny pracy, inaczej trzeba byłoby stwierdzić, że powodowi niesłusznie zapłacono za pracę magazyniera w tym czasie, gdy nie mógł jej wykonywać, ponieważ wówczas pozował. Powyższe ustalenia nie przeczą ustaleniu poczynionemu na podstawie zeznań przedstawiciela pozwanego, że za pracę przy modelingu należne było dodatkowe 5 zł brutto w porównaniu z pracami magazynowymi.

Jak zasygnalizowano, konsekwencją uznania zasadności apelacji pozwanego ad 2) musiało być oddalenie apelacji powoda. Jednocześnie, choć marginalnie dla wyniku sprawy, należy stwierdzić, że nawet w braku czy w bezskuteczności apelacji strony pozwanej i tak należałoby uznać apelację powoda za bezzasadną.

Analogicznie jak w przypadku pozwanego ad 2) kluczowe zarzuty apelacji powoda dotyczą naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Inaczej jednak niż przy odniesieniu do apelacji pozwanego ad. 2, należy stwierdzić, że zarzut powoda nie jest trafny. Sprowadza się on do jedynie polemiki z poczynionymi przez Sąd Okręgowy ustaleniami, co oczywiście nie mogło odnieść pożądanego przez niego skutku procesowego.

Ustosunkowując się do argumentacji skarżącego w pierwszej kolejności należy wskazać, że w rozpoznawanej sprawie nie ma znaczenia stawka godzinowa, jaką powód otrzymywał jeszcze w roku 2018, gdyż pozował do zdjęć dopiero w okresie, w którym obowiązywała umowa z dnia 1 kwietnia 2019 r. To kwoty zawarte w tej umowie, a następnie wypłacone zarówno za prace magazyniera, jaki i za pozowanie, choć jak wskazano powyżej mowa jest tu o dwóch różnych świadczeniach, stanowiły wynagrodzenie powoda za udział w sesjach zdjęciowych. Sezonowe fluktuacje w wysokościach stawek wynagrodzenia za prace wykonywane w ramach umowy zlecenia, czy też zróżnicowanie ich wysokości pomiędzy poszczególnymi zleceniobiorcami, są najzupełniej naturalnie i występujące w obrocie, toteż nie należy wyprowadzać z nich końcowych wniosków co do wysokości wynagrodzenia należnego powodowi za pozowanie do zdjęć, skoro nie wystąpiły inne okoliczności faktyczne, które pozwalałyby na takie wnioski.

Odnosząc się do powołanej przez powoda korespondencję mailowej z udziałem przedstawiciela pozwanej, z której jakoby miałyby wynikać, że ustalona stawka wynagrodzenia dla modela (nota bene, nie pozostającego w zatrudnieniu u żadnego z pozwanych) za pozowanie miała wynosić 6 euro za godzinę pracy, trzeba przyjąć, że w okresie, którego ta korespondencja dotyczyła stawka ta była zbliżona do wypłaconego wynagrodzenia powoda, wynoszącego 25 złotych. Samo to świadczy, że nawet w świetle argumentacji powoda jego wynagrodzenie za pracę fotomodela, w tej właśnie wysokości, nie budzi wątpliwości, stąd też na zasadzie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. pominięto zgłoszony w apelacji powoda dowód z wydruku kursu średniego NBP na dzień 4 kwietnia 2019 r., z którego miałyby wynikać, że kwota 6 euro odpowiadała tego dnia 25,75 zł. Notoryjnym jest ponadto, że tym czasie średni kurs waluty euro względem złotówki oscylował wokół 4 zł za 1 euro. Jak jednak wskazano powyżej, wynagrodzenia przyznanego powodowi za pozowanie do zdjęć nie można interpretować w taki sposób, że przyznawać je powodowi na podstawie sumarycznie przepracowanej u pozwanego ad 2) liczby godzin obok już wypłaconego powodowi wynagrodzenia za prace magazynowe. Czasowo obydwie prace były rozłączne, a immanentną cechą odpłatności zlecenia jest wynagrodzenie zleceniobiorcy podejmowanych przez niego czynności. Brak jest podstaw do uznania (wymagałoby to stosownego zastrzeżenia umownego, którego oczywiście brak), że sam status fotomodela dawałby powodowi prawo do uzyskania dodatkowego wynagrodzenia, a więc także za ten czas, kiedy świadczył on na rzecz pozwanego ad 2) innego rodzaju usługi. Wynika to nawet z przywoływanego przez samego powoda art. 735 § 2 k.c., zgodnie z którym zleceniobiorcy należy się w braku taryfy i umówienia się co do jego wysokości wynagrodzenie odpowiadające wykonanej pracy. Również warto przywołać art. 735 § 1 k.c., który generalnie statuuje zasadę odpłatności wynagrodzenia za jego wykonanie, czyli za podjęcie określonych działań, nie zaś jedynie (o ile korzystając ze swobody umów strony nie postanowiły inaczej) posiadanie określonego przymiotu.

Zdecydowanie odrzucić należałoby także argumenty, które mają przemawiać

za określeniem wysokości wynagrodzenia powoda za pozowanie do zdjęć na poziomie 500 zł za dzień pracy (podążając za Sądem Okręgowym powód podaje tu kwotę 62,50 zł za godzinę swojej pracy). Strony zgodziły się na to, że powód będzie pozował do zdjęć

za wynagrodzeniem w wysokości 25 zł brutto za godzinę (za bardzo zbliżoną stawką, o czym była już mowa, powód optował w swojej apelacji). Trudno jest zatem doszukiwać się w okolicznościach sprawy możliwości skorzystania przez powoda z jakiegokolwiek prawnego instrumentu podwyższenia należnego mu wynagrodzenia.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w punkcie I dokonano zmiany zaskarżonego wyroku, w sposób w nim wskazany. W żadnym wypadku nie należy podważać dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny, że powodowi, z mocy przepisów Prawa autorskiego oraz przepisów o zleceniu, wynagrodzenie za pozowanie jest jak najbardziej należne. Właściwa, kompleksowa ocena okoliczności sprawy prowadzi jednak do wniosku, że zostało ono już powodowi wypłacone. W tym stanie rzeczy powództwo należało w całości oddalić. Pozostając przy trafnie przyjętej przez Sąd Okręgowy zasadzie rozliczenia kosztów procesu zgodnie z odpowiedzialnością za jego wynik, uznając, że ostatecznie powód przegrał postępowanie przed Sądem I instancji w całości, zasądzono od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3 617 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia pełnomocnikowi powoda do dnia zapłaty (art. 98 § 1¹ k.p.c.). Na zasądzoną kwotę tytułem zwrotu kosztów procesu składają się koszty zastępstwa procesowego reprezentującego pozwanego ad 2) radcy prawnego w kwocie 3 600 zł, ustalonej na zasadzie § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265) oraz kwota 17 zł uiszczona przez tego pozwanego tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa udzielonego radcy prawnemu.

Apelację powoda, należało, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalić, jako bezzasadną.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego, tak jak rozstrzygnięcie o kosztach postępowania przed sądem pierwszej instancji, uwzględnia wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. zasadę odpowiedzialności za wynik procesu w zakresie wynagrodzenia zastępującego pozwanego ad. 2) radcy prawnego, odnoszonego do wygrania sprawy zarówno z apelacji tego pozwanego, z dostrzeżeniem też opłaty sądowej od jego apelacji, jak i z apelacji powoda. Orzeczono też o odsetkach od zasądzonych kosztów zgodnie z art. 98 § 1¹ k.p.c.

Leon Miroszewski